

Kėdainių krašto Garbės pilietis –
nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų
ministras, diplomatė, vertėjas

JUOZAS URBŠYS

Knygos grąžinimo terminų
LAPELIS

Knygą prašome grąžinti nurodytu laiku

Anksčiau ši knyga išduota _____ kartu

382826/092/12

996324/08/12/05

5

KEDAINIŲ CBS
kraštotyra

97/1954

ISBN 9986-717-02-7

© Kėdainių M.Daukšos viešoji biblioteka, Didžioji rinka 11, 5030 Kėdainiai
© Leidykla "Statyba", Liepų takas 4, 5030 Kėdainiai

327(474.5)(092)+

Ke 15

+947.45(092)+016

Jaukiau būti tarp žmonių nežymetų žmogumi.

J.Urbšys

Skiriama buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro
Juozo Urbšio 100-osioms metinėms.

Visada žaviuoši Lietuvos sūnumi Juozu Urbšiu, kuris visą gyvenimą sėžinėgai tarnavo Lietuvai ir tiesai.

Arvydas Ališauskas

* * *

Lietuvos užsienio reikalų ministrą Juozą Urbšį visuomet prisimenu su gilia pagarba. Savo laikysena jis buvo malonus valdininkas, rodas didelį pavyzdį savo darbu ministerijoje bei tarptautinėse konferencijose, kur man teko dalyvauti kaip Lietuvos delegacijos sekretoriui. Tai buvo valstybininkas, kuklus, gilius ir gyvos orientacijos reikalais, liečiančiais Lietuvą. Jo laikysena sovietų kalejimuose rodo nepaprastą patriotizmą, drąsą rašant laiškus Stalinui, kad Lietuvos nepriklausomybę būtų atstatyta. Jo dvasinis kilnumas jam daug padėjo pernešti likimo dalių, o jo atsiminimai apie įvykius ir svarbiausiais ir tiksliausiais liudijimas. Savo tarnyba Lietuvai - tai asmenybė, kuri daug, daug patarnavo ir jai nusipelne.

Stasys Antanas Bačkis
Buvių Lietuvos Diplomatijos šefas užsienyje ir buvių Lietuvos atstovas Lietuvos okupacijos metais Paryžiuje ir Vašingtone

* * *

J.Urbšys altruistiškai stengdavosi padėti - jis buvo prieškarinės kartos žmogus, kuriam rūpejo bendri kultūros ir tautos likimo interesai.

Vytautas Kubilius

* * *

Galvodama apie Urbšio didybę, aš jam išreišķiu didžiulę pagarbą, kad dabar žiūriu į šviečiančią žvaigždę nakties danguje ir meldžiuosi už taikų miegą danguje.

Sachiko Hatanaka

Gyventi taip, lyg toje vietoje pasilikum amžiams ir nuolat dirbt, neleisti protui tinginiauti - tai didžio Lietuvos sūnaus, buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio gyvenimo credo.

Nepaprastas žmogus, viską daręs Lietuvos gerovei ir visai mažu pasitenkinęs pats, nepalikęs Lietuvos pačiu kritiškiausiu metu, bet drauge su ja kentęs tremtį, kalėjimą, pažeminimą ir ignoravimą. Tiksėjės Lietuva, jos tvirtybe bei prisikėlimu ir su džiaugsmu pasveikinęs aušrą.

Juozas Urbšys gimė 1896 m. vasario 29 d. Šeteniuose, Kėdainių apskrityje, gausios Kotrynos Mikšytės-Urbšienės ir Kazimiero Urbšio šeimoje. 1900 m. Urbšių šeima apsigyveno Bakainiuose, o 1905 m. pardavę ūki pirko žemę iš dvarininko Oginskio ir apsigyveno Panevėžio apskrityje, Naujamiesčio valsčiuje, Zaosės vienkiemyje. Ūkis buvo didelis - per 100 ha, bet žemė prasta - dirbamos mažai, daugiausia miško ir kemsynų, todėl daug buvo tikimasi iš augančių penkių sūnų.

I mokslus buvo nutarta leisti vieną kurį vyriausiuju sūnų, o Juozas turėjo likti prie žemės. Bet likimas lėmė kitaip - Juozukas nesiskyrė su knyga, o žagrė netraukė.

1907 m. Juozas Urbšys įstojo į pirmąjį Panevėžio realinės mokyklos klasę. Tuo metu tikiybą realinėjė mokykloje dėstė kunigas Laumenskis, o lietuvių kalbą vienerius metus Juozui Urbšiui dėstė pats Jonas Jablonskis. 1914 m. Juozas Urbšys sėkmingesiai baigia šią mokyklą, o 1915 m. įstoja į Rygos politechnikos institutą. Pirmasis pasauliniis karas paliečia visus. Institutas perkeliamas į Maskvą. Jau čia pasireiškia Juozo Urbšio energija ir pasiaukojimas kitų labui: 1915-1916 metais jis vienas aktyviausių veikėjų Lietuvių komitete nukentėjusiems nuo karo šlepti.

1916 m. J.Urbšys pradeda karinę karjerą: mobilizuojamas į Rusijos kariuomenę, 1917 m. baigia Čiugujevo karo mokyklą. 1918 m. grįžta į Lietuvą ir iki 1922 m. tarnauja jau savo valstybės kariuomenėje, Panevėžio batalione, 4-ajame pėstininkų pulke. Karinę tarnybą baigia 1922 m. generaliniame štabe operacijų skyriaus viršininko padėjėju, užsitarnavęs kapitono laipsnį.

1922 m. J.Urbšys pradeda dirbti Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje. Dirbo ten, kur buvo reikalinas jaunai Lietuvai. 1922-1927 m. - Berlyne Lietuvos pasiuntinybės konsulinio skyriaus vedėju, 1927-1932 metais - Paryžiuje pirmuoju sekretoriumi, o 1933 metais - pasiuntinybės patareju. 1933 m. siunčiamas į Latviją kaip Lietuvos nepaprastasis ir igaliotasis ministro pasiuntinys. 1934 m. vasarą J.Urbšys atšaukiamas į Lietuvą, kur paskiriamas Užsienio reikalų ministerijos politikos departamento direktoriumi, o 1936 m. žiemą - šios ministerijos generaliniu sekretoriumi.

1938 m. gruodžio 5 d. Juozas Urbšys buvo paskirtas Užsienio reikalų ministru. Šias pareigas jis éjo iki tragiskojo Lietuvai 1940 metų birželio, kai

Lietuva atsidūrė tarp dviejų totalitaristinių valstybių pretenzijų. Kad turėjo iškirsti žmogus, viską atidavęs Lietuvos labui ir dabar matantis ją plėšomą, svetimų kareiviu mīdomą. Tik krištolinės sielos ir sąžinės žmogus, tikėjės, kad už darbą savo Tėvynės labui nebus nubaustas, atsisakė palikti savo kraštą ir liko pasitikti savo likimo. Likimo, kuris net košmariškiausiai sapne negalejo prisisapnuoti.

1940 m. liepos mėn. 17 d. į Urbšių butą "atslankę" enkavedistai su pačiu A.Gudaičiu-Guzevičiumi priešaky. Buvo pranešta, kad Marija ir Juozas Urbšiai naujos vyriausybės nutarimu ištremiami iš Lietuvos. Urbšius ištremė į Tambovą, kur jie gyveno iki Rusijos ir Vokietijos karo pradžios. 1941 m. birželio 23-osios naktį Urbšiai buvo išvežti į Tambovo kalėjimą. Čia J.Urbši tardė, o po mėnesio pervažė į Saratovo kalėjimą. Šiame kalėjime buvo kalinama ir Marija Urbšienė. 1943 m. J.Urbši išvežė į Maskvos saugumą, o vėliau į Kirovo kalėjimą, kuriame buvęs Lietuvos Užsienio reikalų ministras buvo kalinamas porą metų. Kančios ir pažeminimas nenužudė J.Urbšio tikėjimo, kad jis teisus, jog Lietuva turi būti nepriklausoma valstybė. 1943-44 m. jis parašė ir išsiuntė J.Stalinui du memorandumus dėl Nepriklausomos Lietuvos valstybingumo atstatymo.

Nežmoniškos kalinimo sąlygos pakirto J.Urbšio sveikatą - buvęs Užsienio reikalų ministras susirgo šlapiu pleuritu. J.Urbši išgabeno į Gorkio kalėjimo ligoninę, kurioje jis išgulėjo iki 1945 metų pavasario. Ligą truputį apgydžius, J.Urbšys išgabenamas į Ivanovo kalėjimą, kuriame buvo kalinama ir Marija Urbšienė. Šiame kalėjime M. ir J. Urbšiai buvo kalinami iki 1952 metų. Kančių ir pažeminimų kelias tebesitęsė. 1952 m. J.Urbšys išvežamas į Maskvos Butyrkų kalėjimą. Vėl tardymai, tardymai... J.Urbšys nuteisiamas kalėti 25-erius metus, tokia bausmei paskirta ir Marijai Urbšienei. Bausmės pradžia nutarta laikyti 1941-ieji. Palengvėja tik tiek, kad vienutes (jose M. ir J. Urbšiai praleido vienuoliką metų) pakeičia bendros kameros.

Po Stalino mirties peržiūrėjus bylas, 1954 m. rugpjūčio 27 d. M. ir J. Urbšiai išleidžiami iš kalėjimo. Išleidžiami, bet Lietuva nepasiekama, neleidžiama apsigyventi Pabaltijje bei "plačios tévynės" didžiuosiouose miestuose. Urbšiai apsigyvena Viazniukose, Vladimiro srityje. Iš čia 1954 m. Lietuvą pasiekia pirmas Juozo Urbšio rašytas laiškas, o 1956 m. ligu ir vargų iškankinti į Lietuvą gržta ir patys Urbšiai. O čia laukia tiek daug netekčių: Sibiro platybėse užgeso J.Urbšio tévas ir motina, brolis Antanas su žmona, enkavedistų nukankinto Naujamiestyje brolio Alfonso žmona, kiek brolių vaikų našlaičiaišlikę. Vėliau jiems, iš Sibiro gržusiems, ir bus atiduota visa sielos šiluma, rūpestis, démesys.

1989 metais asrtimųjų, mirusių Sibire, palaikai buvo pervežti ir perlaidotai Vadaktelių kapinėse (Naujamiesčio apylinkėje).

Dar Viazniukose Mariją ir Juozą Urbšius aplankė Danutė Čiurlionytė-Zubovienė. Ši šeima ir priglaudė į Lietuvą gržusius Urbšius. Šie šilti, svetingi namai juos glaudė apie aštuonerius metus.

1963 m. vasarą Juozui Urbšiui teko vykti į rytų Berlyną, kur jis buvo liudininku vokiečių nacisto Globkes byloje. Teisme J.Urbšys, kaip buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, paliudiijo, kaip vokiečiai atpleše Klaipėdos kraštą.

O toliau ištisi dešimtmečiai tylos ir ignoravimo. Niekas nepasinaudojo nei J.Urbšio, kaip diplomato, patirtimi, nei išmintimi.

Prasidėjus atgimimui, J.Urbšys nestebėjo jo iš aukšto politiko bokšto, o apgalvotais patarimais pagelbėjo jauniesiems kolegom, žengiantiems pirmuosius žingsnius į Lietuvos nepriklausomybę.

J.Urbšys - daugeliu gabumų apdovanotas žmogus. Jis buvo ne tik puikus diplomatės, politikas, bet ir literatas, vertėjas.

Jau nuo 1921 m. J.Urbšys bendradarbiavo karo mokslo ir literatūros žurnale "Mūsų žinynas", o pasirašydamas J.Ūdros, J.Užvėjo, J.Urniesio, J.Urno, J.U., J.Ur., B.M., A.B. slapyvardžiais, spausdino savo straipsnius "Klaipėdos žiniose", "Lietuvos žiniose", "Lietuvos aide", "Karo archyve", "Židinyje". Net kalėdamas rusų kalėjimuose rašė eileraščius. 1930 m. skaitytojus pasiekė J.Urbšio verstas G.Duhamel "Salovino dienoraštis". Vertėjo ir redaktoriaus darbą baigęs Lietuvos užsienio reikalų ministras dirbo ir vėliau - 1952-1972 m. - versdamas iš prancūzų kalbos iš pradžią Valstybinei grožinės literatūros leidyklai, vėliau "Vagos". Jo knyga "Lemtingaisiais Lietuvai 1939-1940 metais" išleista latvių, estų, suomių, lenkų, anglų, italų, japonų kalbomis.

Apie J.Urbšio nuopelnus ne tik Lietuvai, bet ir Europai byloja apdovanojimai. J.Urbšys apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino II ir IV laipsnio ordinais, Vytauto Didžiojo IV laipsnio ordinu, Estijos Baltosios žvaigždės II laipsnio ordinu, Čilės "Al Merito" II laipsnio ordinu, Prancūzijos Garbės Legiono IV laipsnio, Latvijos Triju žvaigždžių I laipsnio ir Švedijos Šiaurės žvaigždės II laipsnio ordinais, Nepriklausomybės medaliu.

1990 m. gruodžio 27 d. J.Urbšiui buvo suteiktas Kėdainių krašto, o 1991 m. vasario 28 d. Kauno miesto Garbės piliečio vardai. 1995 m. Kauno 29-oji vidurinė mokykla buvo pavadinta Juozo Urbšio vardu.

1991 m. balandžio 30 d. Lietuva neteko savo sūnaus, regėjusio ir prisidėjusio prie jos, kaip nepriklausomos valstybės susikūrimo ir suklesėjimo, išgyvenusio jos žlugimą ir sveikinusio Lietuvos valstybingumo atkūrimą.

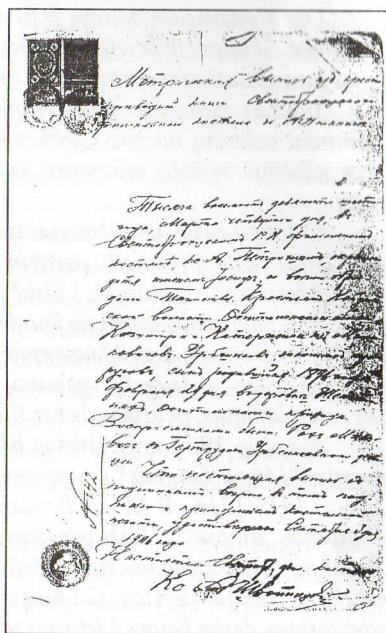
Didieji žmonės - kuklūs žmonės. Toks buvo ir Juozas Urbšys. Tai patvirtina ir jo paskutinis pageidavimas - būti palaidotam šalia uošvio ir žmonos, o kapą kad puoštų kuklus cementinis antkapėlis ir metalinė Saulutė.

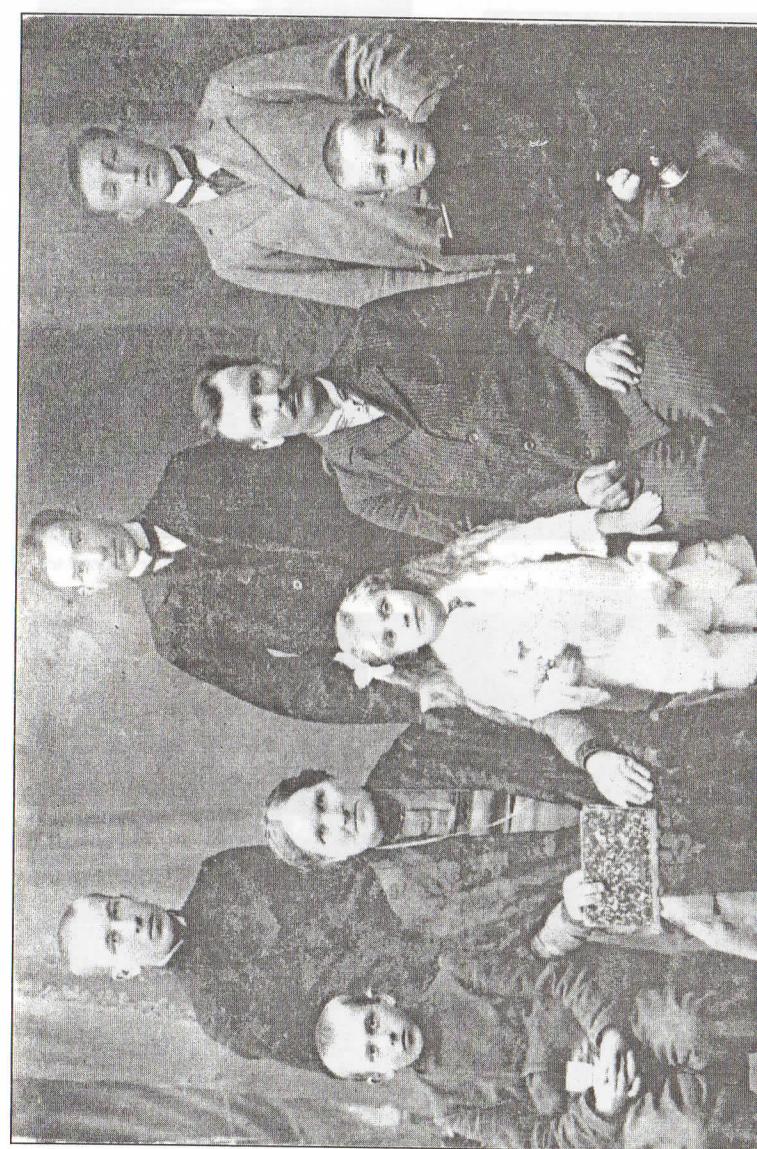
J.Urbšio motina Kotryna Urbšienė.

J.Urbšio tėvas Kazimieras Urbšys.

Juozo Urbšio gimimo metrika.

Urbšių Šeima. Iš kairės seių brolių Ignas, motina, sesuo Elena, tėvas, brolis Ponilas. Iškairės stovii: broliai Juzas, Antanas, Alfonas.

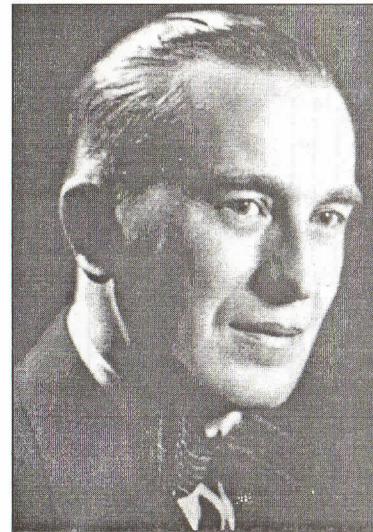
J.Urbšys studijų metais. 1914 m.

J.Urbšys Lietuvos kariuomenėje. Kairėje sėdi Kazys Kubiliūnas. 1920 m.

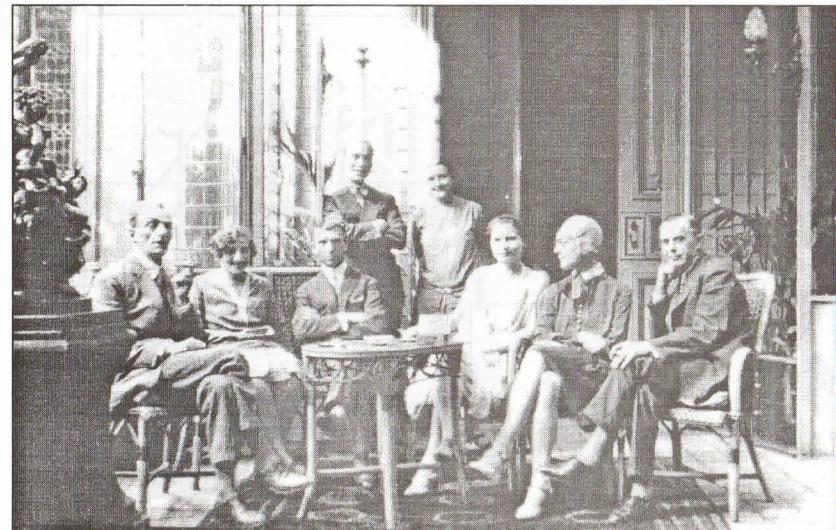
Juozas Urbšys (sėdi pirmas iš kairės) su grupe Neprisklausomos Lietuvos kariuomenės karininkų. 1920 m.

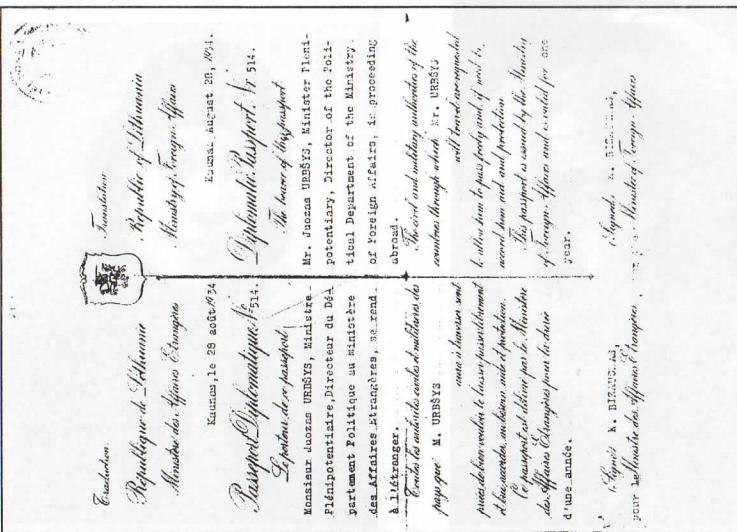
Juozas Urbšys. Paryžius (apie 1930 m.).

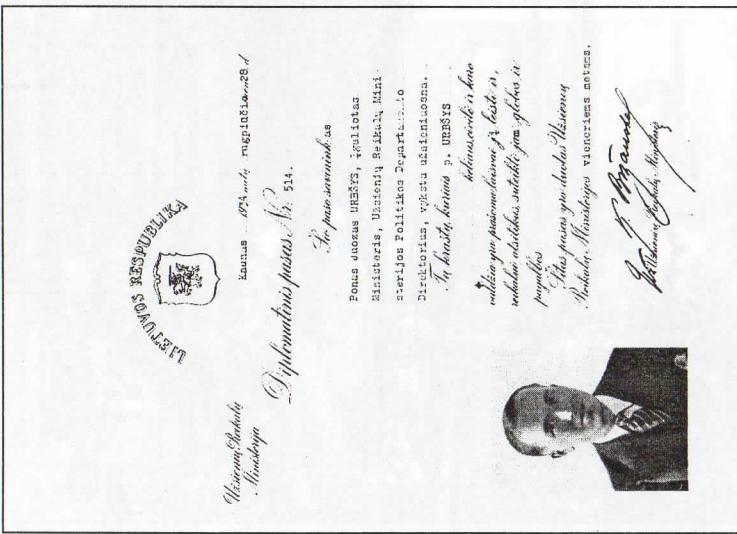
Marija Mašiotaitė-Urbšienė. Paryžius (apie 1930 m.).

Lietuvos pasiuntinybėje Paryžiuje. 1930 m. Iš kairės sėdi: O.Milašius, Veitaitė, J.Kučinskas, B.Klimienė, M.Urbšienė, B.-K.Balutis, iš kairės stovi: J.Urbšys, Gudavičiūtė.

Juozo Urbšio diplomatinis pasas.

The coat of arms of the Commonwealth of Massachusetts, featuring a central shield with a star, flanked by a moose on the left and a Native American figure on the right, all supported by a crest and a decorative scroll base.

El Presidente de la República de Chile
Confiere la condecoración
"H. Mérito"

en el grado de Gran Oficial, al Excelentísimo Señor Jefe del Ejército, S.M. el General de División D. José María Gutiérrez, Ministro del Departamento de Relaciones Exteriores y de Ultramar; Por lo tanto ha venido en expedirle el presente Diploma, signado de su mano, timbrado con el sello del Gobierno y refrendado por el Ministro de Estado en el Departamento de Relaciones Exteriores.

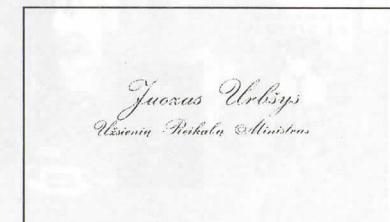
Santiago de Chile a los ... días del
mes de Agosto de 1933.

Salticus sp.

Čilės respublikos prezidentas apdovanoja Juozą Urbšį Garbės ordinu "Al Merito". 1935 m.

J.Urbšio, Tautų Sąjungos XI-osios asambliėjos Ženevoje delegato, kortelė. 1930 m.

Juozo Urbšio vizitinė kortelė.

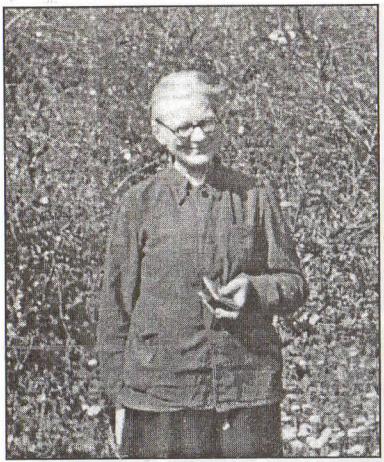
Nepriklausomos Lietuvos Respublikos vyriausybė. 1939 m.

Lietuvos Respublikos delegacija, vykstanti į derybas Maskvoje, 1939 m. spalio 7 d. Iš dešinės - Ministrų tarybos pirmojo pavaduotojo Kazys Bizauskas, užsienio reikalų ministras Juozas Urbšys, kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis, Užsienio reikalų ministerijos ekonominio departamento direktorius Jonas Norkaitis.

J. Urbšys kalba Seime, ratifikuojant Lietuvos ir SSSR savitarpio pagalbos sutartį.
Kaunas, 1939 10 14.

Marija ir Juozas Urbšiai trentyje. Viaznikai. 1955 m. birželio mėn.

Pošuni Respublikos Prezidentus
Vilnius 15 rugpjūčio 1920 m.
Prezidentas Lietuvos Respublikos ministrų
privalomybės A. Merkis iš visojo reikalų
ministrų Urboži, kuriame įvyko žemės
viete 15 rugpjūčio 1920 Lietuvos teatrų, ka-
relių po paruošius aktorių vaidmenis, ir šorelitz
Sakėsi apie reikšt. prezidento
požiūriu Tautos, kurie prezidento,
ministrų.

reactions.
Hydrogen
Oxides Reikib
Acetates

Kansas
Mrs W C. Bel.

+ written in Spanish
Spanish
Resembles presidents

Kashas
Ties to land

J. Paleckio patvirtintas M. Gedvilo 1940 VII 16 raštas dėl ministro pirm. A. Merkio ir užsienio reik. ministro J. Urbšio ištrenčimo iš Lietuvos:

Raštas buvo rastas drauge su įvairiais dokumentais, nespėtai sunaikinti ir paliktais sovietinei valdžiai skubiai bebégant iš Lietuvos dėl 1941 VI 22 kilusio Vokiečių - Sovietų karo.

Juozo Urbšio kalinimo pažymiai.

Juozo Urbšio reabilitavimo pažymėjimas.

Тин. Акад. Підл. Укр. Акад. Наук. № 1-227, тип. № 996294, 1957 р.

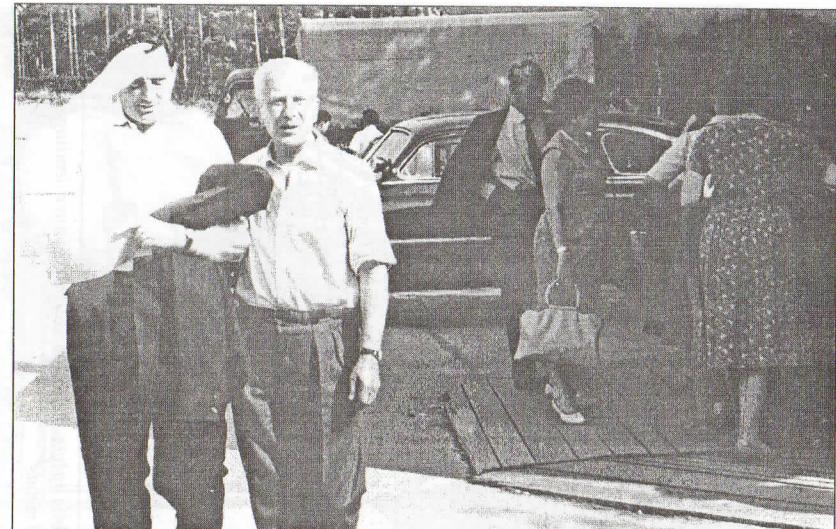
Juozas Urbšys su teta Vincenta Petrauskiene ir pusbroliu vertėju Vytautu Petrauskui. 1957 m.

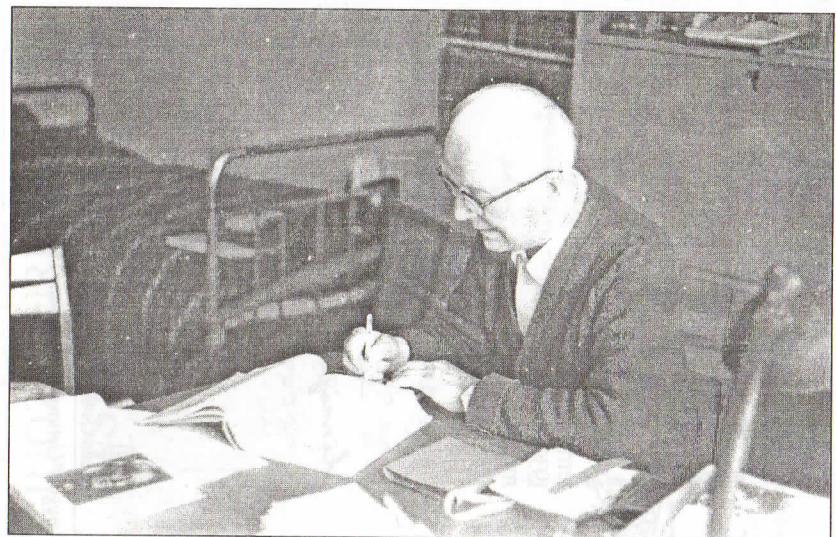
M. ir J. Urbšiai S. Čiurlionienės šeimoje. Sėdi: iš kairės pirma S. Čiurlionienė, ketvirtas - Juozas Urbšys. Stovi: iš kairės pirma D. Čiurlionytė, penkta Marija Urbšienė.

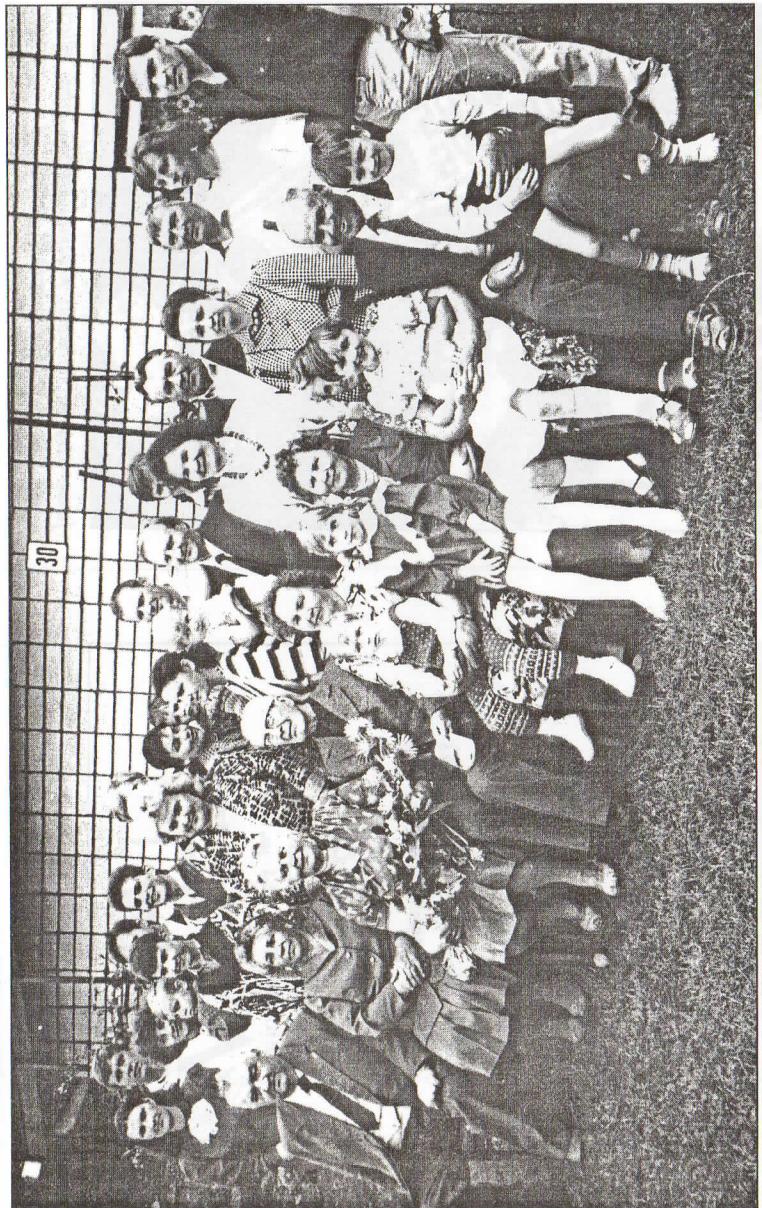
M. ir J. Urbšiai po trenties Kaune prie S. Čiurlionienės namo. 1957 m.

Kelionė į Globkės procesą Berlyne. 1963 VII 9-15. Iš kairės tapytojas A. Savickas ir J. Urbšys.

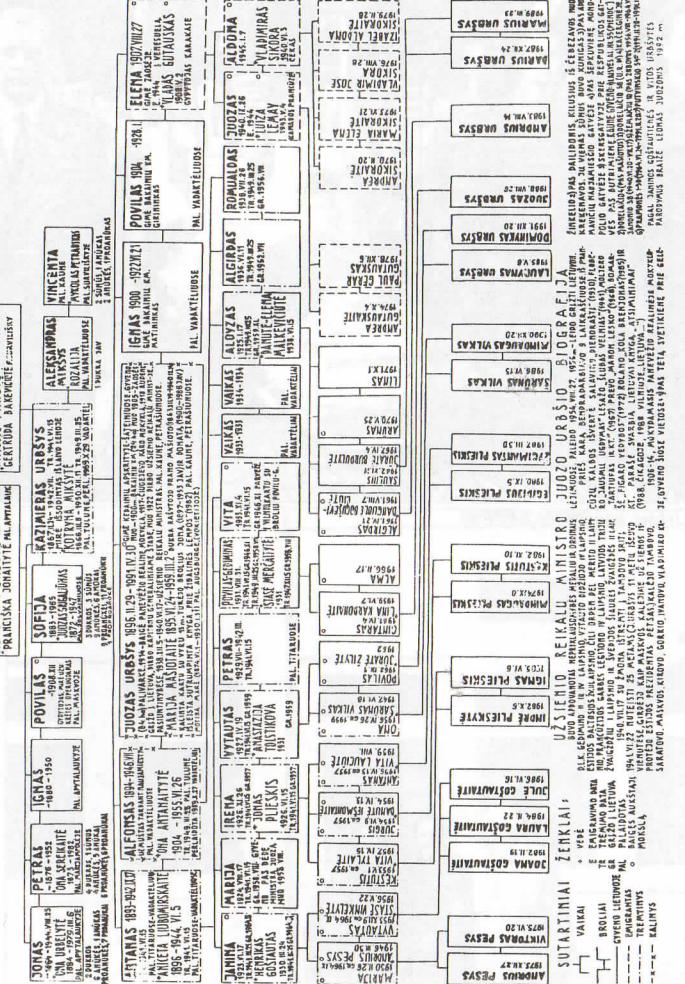

Juozas Urbšys savo kambarysteje Kaune. 1986 09 23.

Didelė ir plati Uršučių giminė. J. Urbšiu iš kaires sėdi Janina Urbšytė-Goštautienė, iš dešinės - Irena Urbšytė-Plesišienė, Marijtė Urbšytė.

URBSIU ŠEIMOS, KILUSIOS IŠ KEDAINIŲ APSKRITIES GINETONIO KAIMO, GENEALOGINIS MEDIS IKI 1992 m.

Irbšiu šeimų genetinės medis

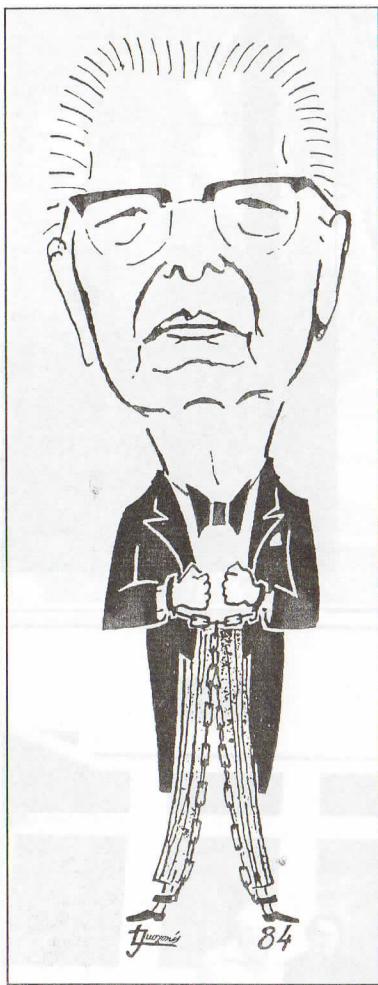

Juozo Urbšio laidotuvės. 1991 m.

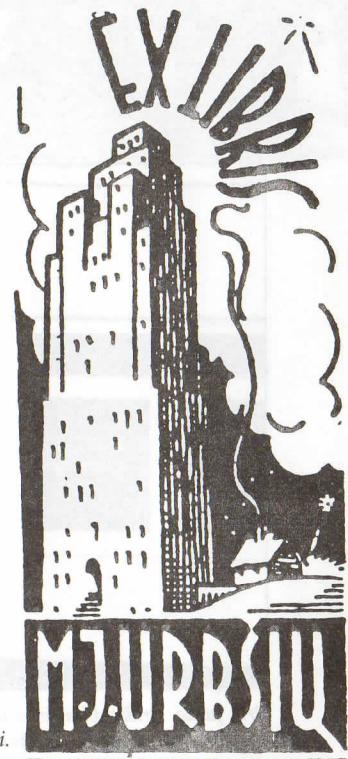
Šventinamas koplytstulpis Juozo Urbšio atminimui Gineitų km. Aut. G.Galvanauskas.

Prie Juozo Urbšio vidurinės mokyklos Kaune. Iš dešinės pirmia Vita Urbšytė, trečia Marytė Urbšytė, Juozo Urbšio atminimo saugotojos.

J.Urbšio šaržas. Dail. L.Juozonis.

M. ir J. Urbšių ekslibris. Dail. J.M.Benari.

J.Urbšio darbų bibliografinis sąrašas

Bibliografiniam sąrašui medžiaga rinkta remiantis "Spaudos metraščiais" ir Kėdainių M.Daukšos viešosios bibliotekos kraštatyros kartoteka. Sąrašas apima 1959-1995 išspausdintus J.Urbšio bei apie jį parašytus darbus. I sąrašą įtraukti ir atskirai išdėstyti J.Urbšio vertimai.

Medžiaga dėstoma abécélės seka.

Juozo Urbšio darbai

Atsiminimai. - 2-asis patais. ir papild. fotogr. leid. - K.: Spindulys. - 1990. - 188, [2] p.: iliustr., žml.

Atsiminimai /Red. P.Narutis. - 2-as patais. ir papild. leid. - Chicago: Tautos fondo l-kla, 1988. - 166 p.: portr., iliustr., faksm., žml.

Lietuva lemtingaisiais 1939-1940 metais. - V.: Mintis, 1988. - 107, [3] p. - Bibliogr. išnašose.

Alternatyvos: [Apie 1939-1940 m. Lietuvos užs. politiką] // Kardas. - 1995. - Nr.3-4. - P.6-7: nuotr.

Atsparus laiko dulkėms: [Atsiminimai apie pedagogą, rašytoją P.Mašiotą] // Lit. ir menas. - 1984. - Kovo 3. - P.16: iliustr.

Einame geru ir teisingu keliu: [Pokalbis su buv. Lietuvos užs. reikalų ministru J.Urbšiu] // Forumas. - 1990. - Sausio 22. - P.5: portr.

Istorinės patirties žvilgsniu / Kalbėjosi G.Janonis: [J.Urbšiui - 95-eri] // Lietuvos aidas. - 1991. - Vasario 28. - P.1,3: portr.

Išlikimai ir džiaugsmingai žengti Lietuvos keliu:[Pokalbis] / Užraše E.Vaitkus // Knygnešys. - 1989. - Nr.5. - P.8-10: portr.

Juozas Urbšys apie šiandieną: [Dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo] // Atgimimas. - 1990. - Kovo 14-21. - P.3.

Juozas Urbšys: reikia tik pratęsti nepriklausomybę: [Pokalbis] / Kalbėjosi V.Kavaliauskas // Tiesa. - 1990. - Vasario 23.

Juozas Urbšys: "Vienybėje - mūsų galybė!" // Tiesa. - 1990. - Gegužės 25. - P.2.

Juozo Urbšio laiškas Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui Vytautui Landsbergiui ir LKP CK pirmajam sekretoriui Algirdui Brazauskui // Lietuvos rytas. - 1990. - Kovo 20.

Jurgis Savickis atsiminimuose ir laiškuose // Pergalė. - 1990. - Nr.5. - P.105.

Kaip tarėmės dėl Vilniaus sugrąžinimo [1939 m.]: [Buv. Lietuvos užs. reikalų min. J.Urbšio atsiminimai: Su J.Bulotos ir V.Kavaliausko koment.] // Tiesa. - 1989. - Vasario 16. - P.1.

Ne viskas pasakyta...: J.Urbšio asmen. parodymai: [Iš archyvų] / Parengė J.Čaplíkės // Vak. naujienos. - 1993. - Kovo 3, 4, 8, 9, 16, 17.

Pasaulis didelis - Lietuva maža: [Pasikalbėjimas] / Užraše V.Valiukevičius // Lietuvos rytas. - 1990. - Sausio 20: portr.

Petro Klimo rankraščių likimas // Lit. ir menas. - 1988. Spalio 29. - P.5.

Susitikimas Pramonės prospektė: [Pokalbis] / Užraše A.Dargis // Nemunas. - 1989. - Nr.8. - P.8-10.

"Svarbiausia - naudingai dirbtai Lietuvos labui": [Pokalbis] / Užraše A.Skopas // Permainos. - 1990. - Birželio 19-25.

Taip derėtasi 1939-aisiais: Iš JAV archyve surasto J.Urbšio "Pro memoria" // Tiesa. - 1990. - Birželio 9, 12, 13: iliustr.

"Turėkime vilties, kad mūsų sunkumai ilgai netruks...": [Pokalbis] // Respublika. - 1990. - Gegužės 25.

Urbšys Juozas: [Liet. nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos rankraščių skyr. esančio Juozo Urbšio archyvo apžvalga] // Asmenų archyvai. - V., 1989. - P.136-137.

Vertimai

Bomarše. Figaro vedybos / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Vaga, 1972. - 196p.

Eria F. Pagedę vaikai / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Vaga, 1964. - 226 p.

Floberas G. Jausmų ugdymas: Vieno jaunuolio istorija / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Valst. grož. lit. l-kla, 1959. - 570 p.

Lesažas A.R. Šlubas velniav / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Valst. grož. lit. l-kla, 1961., - 314 p.

Moljeras. Tartiuvas ir kitos komedijos / Vertė iš pranc. k. A.Churginas, R.Ramunienė, D.Urbas, J.Urbšys. - V.: Vaga, 1967. - 483 p.

Prevo A.F. Manona Lesko / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Vaga, 1968.-223p.

Rolanas R. Kola Brenjonas. "Žmogelis gyvas dar" / Iš pranc. k. vertė J.Urbšys. - V.: Vaga, 1966.

Apie Juozą Urbšį

Urbšys Juozas // Lietuviškoji tarybinė enciklopedija. T.11. V.: Vyriausioji enciklopedijų redakcija. - P.569-570.

Urbšys Juozas . Tarybų Lietuvos enciklopedija. T.4. - V., 1988. - P.385.

Juozas Urbšys // Banevičius A. 111 Lietuvos Valstybės 1918-1940 politikos veikėjų: Enciklopedinis žinynas. - V.: Knyga, 1991. - P.147.

Čekys J. Lietuva - jo didžiausias turtas: [Apie Juozą Urbšį] // Čekys J. Knigos kūrėjų talkoje. - V., 1995. - P.283-296.

Dabar ir visados: Juozo Urbšio laikas ir asmenybė: [Prisiminimai ir laiškai]. - K.: Spindulys, 1993. - 366, [2]p.

Juozaitis A. Laikas mieste: [Ir apie Juozą Urbšį] // Juozaitis A. Laiškai Post Scriptum. - V., 1995. - P.33.

Juozaitis A. Penki susitikimai: Juozas Urbšys // Juozaitis A. Tarp žmonių. - V., 1993. - P.146-154.

Kancevičius V. 1939 m. dokumentai apie Lietuvos-TSRS savitarpio pagalbos sutarties pasirašymą: [Pateikti Užs. reikalų ministro J.Urbšio pranešimai] // Naujas požiūris į Lietuvos istoriją / Sud. A.Eidintas. G.Rudis. - K.: Šviesa, 1989. - P.149-153.

Kremliaus klasta: 1939 m. spalio 10 d. - 1940 m. birželio 14-15 d.: [Apie Juozą Urbšį]. - V.: Kardas, 1995. - 64 p.

Rudis G. Kaip mes "įstojome": [Apie J.Urbšio veiklą 1990 m.] // XXI amžius: Lietuvos valstybingumo problemos / Sudarė G.Duoblys. - K.: Šviesa. - 1990. - P.94-95.

Toliušis Z. Juozo Urbšio pasakojimas: [Prisiminimai apie tremties metus] // Toliušis Z. Mano kalėjimai. - V., 1991. - P.321-330.

Turauskas E. Derybos Maskvoje dėl Vilniaus grąžinimo ir savitarpinės pagalbos sutarties: [Apie J.Urbšio vaidmenį Lietuvos istorijoje. 1939 m.] // Turauskas E. Lietuvos nepriklausomybės netenkant - įvykiui. - Čikaga: Lietuvos knygos klubas - P.78-147.

Žostautaitė P. Klaipėdos krašto okupacija: [Užsienio reikalų ministro J.Urbšio misija] // Žostautaitė P. Klaipėdos kraštas 1923-1939. - V.: Mokslas, 1992. - P.326-332.

Ambraziejutė-Steponaitienė A. (Žvirgždė). Nelemtoji odisėja: [Apie buv. nepriklausomos Lietuvos užs. reikalų min. J.Urbšio ir jo žmonos M.Mašiotaitės-Urbšienės tremtį] // Santara. - 1994. Nr. 16. - P.60-64.

Būtėnas J. Iš metų glūdumos: [Iš prisiminimų apie buv. užs. reikalų min. J.Urbšį] // Kardas. - 1994. - Nr. 7/8. - P.10-11.: iliustr.

Čiurlionytė-Zubovienė D. Gelbėjimo ratas Juozui Urbšiui: [Iš atsiminimų ciklo "Mano motinos bičiuliai"] // Kultūros barai. - 1989. - Nr.10. - P.44-48: portr.

Čiurlionytė-Zubovienė D. Marijos ir Juozo Urbšių sugržimas: [Atmintis] // Literatūra ir menas. - 1989. - Birželio 10. - P.4-5: portr.

Janžintas J.Urbšio atminimas: [Apie Šventybustyje, Gineituose J.Urbšiui atidengtą kopytstulpį] // Kėdainių garsas. - 1991. - Lapkričio 5.

Juškevičienė V. "Kur eisiu, vis Lietuvos neužmiršiu": [Apie vakarą, skirtą J.Urbšio gimimo dienai] // Kėdainių garsas. - 1992. - Vasario 29.

Keturakis R. Juozo Urbšio laikas ir asmenybė // Santara. - 1991. Nr.7. - P.88-94: portr.

Kuzma K. Prisiminimai apie ministrą Juozą Urbšį // Liet. žinios. - 1992. - Vasario 28 - kovo 2, kovo 3-5, 6-9.

Lipskis S. Juozo Urbšio laikas ir asmenybė // Tiesa. - 1993. - Birželio 2. - P.7.

Mes ir apie mus: [Apie Kėdainių krašto Garbės piliečio vardo suteikimą buv. Lietuvos Respublikos užs. reikalų ministrui J.Urbšiui] // Tiesa. - 1991. - Vasario 19.

Raila J. Rodos jis čia pat: [Apie Kaune atidarytą J.Urbšio memorialinį butą] // Kėdainių garsas. - 1992. - Kovo 3.

Sidaravičius J. Susitikimų šviesa: [Apie J.Urbšį] // Lietuvos rytas. - 1990. - Kovo 24.

Skopas A. Lietuvos qžuolai: [Apie J.Urbšiui suteiktą Kauno miesto Garbės piliečio vardą] // Lietuvos aidas. - 1991. - Kovo 8. - P.3.

Žepkaitė R. Juozas Urbšys // Politika. - 1991. - Nr.1. - P.16-19: portr.

Šiuo leidiniu pateikiama Kėdainių krašto Garbės pilietis – nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministras, diplomatas, vertėjas Juozas Urbšys.

Leidinį išleido M. Daukšos viešosios bibliotekos leidinys
Ruošiant leidinį naudotasi M. Daukšos viešosios bibliotekos kartotekomis, krašto tyros fondu, Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Rankraštyno J. Urbšio archyvu ir nuotraukomis bei medžiaga iš asmeninio Vitos Urbšytės archyvo.
Viršelyje panaudota A. Žižiūno nuotrauka.

SL 530. Formatas 60x84/16. 2,25 sp. l. Tiražas 400 egz. Užsakymo Nr. 20246
Leidykla "Statyba". Liepų takas 4, 5030 Kėdainiai.
Spaudė Valstybinės "Raidės" spaustuvė. Spaustuvininkų g. 11. 3000 Kaunas.

3/
1